

Synpunkter på remissen En mer likvärdig och effektiv skoltillsyn

Lärarnas Riksförbund har beretts möjlighet att inkomma med synpunkter på rubricerad remisspromemoria.

Förbundet väljer att ta ställning till promemorians två huvudförslag, det vill säga förslaget om att ge inspektionen möjlighet att stänga kommunala skolor, liksom förslaget om en ny grund för den mest ingripande sanktionen.

Lärarnas Riksförbunds synpunkter på utredningens förslag

Lärarnas Riksförbund tillstyrker:

- Att det ska vara möjligt att stänga kommunala gymnasieskolor med de motiveringar som framförs i förslaget.
- Att en ny särskild grund för den mest ingripande sanktionen införs.

Lärarnas Riksförbund avstyrker:

- Att det ska vara möjligt att stänga kommunala grundskolor med de motiveringar som framförs i förslaget.

Lärarnas Riksförbund föreslår:

- Att kommunala grundskolor med allvarliga missförhållanden, istället för stängning som mest ingripande sanktion, ska underläggas statlig tvåågsförvaltning i sex månader. Under denna tid skall staten vidta såväl akuta som långsiktiga åtgärder för att skolan ska kunna bedrivas under goda förutsättningar. Kostnaderna för detta ska oavkortat åläggas kommunen.
- Att staten bör överväga om Skolinspektionen också ska kunna stänga vuxenutbildningar, liksom att inspektionen bör kunna upphäva entreprenader på liknande grunder som de som går igenom i förslaget.

Lärarnas Riksförbunds kommentarer på utredningens förslag

Till att börja med vill förbundet framhäva betydelsen av skillnaden mellan grundskola och gymnasieskola, liksom skillnaden mellan offentliga och privata huvudmän.

Grundskolan är skolpliktig och kommunerna har idag ansvaret för att se till att det finns grundskola inom en slags rimlig närhet från där barnfamiljer bor. Det ingår både i skoluppdraget och stadsplaneringsuppdraget. De offentligt drivna skolorna har också ett ansvar som de privata skolorna inte har i form av just skolplikten. Kommunala skolor har i dagens skolsystem heller inte möjlighet att påverka elevsammansättningen i nämnvärd utsträckning, till skillnad från friskolorna som har betydligt friare tyglar i detta hänseende.

Detta sammantaget påverkar förbundets syn på den föreslagna möjligheten att kunna stänga en kommunal grundskola som av olika anledningar saknat förutsättningar för att bedriva skola av hög kvalitet. Enligt förbundets mening bör nuvarande regelverk, om statliga åtaganden för rättelse, ersättas med statlig tvångsförvaltning i sex månader för kommunala grundskolor, oavsett var i landet de ligger. Resonemanget om lika villkor mellan olika huvudmän är en bra och en riktig strävan, men det måste tillämpas konsekvent. Så länge friskolor inte verkar under lika villkor med kommunala dito, bör allt från finansiering till inspektionsåtgärder vara anpassade till de skillnader som faktiskt finns.

Lärarnas Riksförbund anser att kontrollen över vuxenutbildningens kvalitet måste stärkas avsevärt. Därför bör staten överväga om liknande regleringar även bör införas för vuxenutbildningen och då även omfatta entreprenadverksamhet.

Stockholm 9 december 2020

LÄRARNAS RIKSFÖRBUND

Åsa Fahlén
Förbundsordförande

Olof Lundborg
Senior utredare